

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 35. ТОМ 5
ISSUE 35. VOLUME 5

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 22.04.2021 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 35. Том 5. – 326 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, психології.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), член-кореспондент (Міжнародна академія наук педагогічної освіти); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габлітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Гриченко Г.З.** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, заступник декана факультету народних інструментів (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомря І.М.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Ужгородський національний університет); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагула М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчальної роботи (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України, академік (Міжнародна академія наук педагогічної освіти); **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України, академік (Міжнародна академія інформатизації); **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту культури і мистецтв (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»)

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомря І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2021
© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомря І.М., 2021

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 6 from 22.04.2021)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya]. – Drohobych: Publishing House „Helvetica”, 2021. – Issue 35. Volume 5. – 326 p.

The publication is intended for those who is interested in the High School Pedagogics and psychology, philology, art development.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University), Corresponding Member (International Academy of Pedagogical Education); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **V. Andrieiev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **M. Haliv** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor, Head of the (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Deputy Dean of the Faculty of Folk Instruments (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department (Uzhhorod National University); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor, Head of the Department (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiv** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department (Ivan Franko State Drohobych Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **A. Pecharshkyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of History, Associate Professor, Head of the Chair (Bogdan Khmelnytskyi State Pedagogical University); **I. Stashevskia** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine, Academician (International Academy of Pedagogical Education); **A. Stashevskiy** – Doctor of Arts, Professor, Head of the Department (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine, Academician (International Academy of Informatization); **Y. Stetsyk** – Doctor of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Ustymenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Culture and Arts (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor, (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **B. Yanishyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University)

The collection is included in such international databases as Index Copernicus International.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 No 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706P dd. 14.05.2013.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.aphn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2021
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2021

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Олександр ПЛАХОТНЮК. Етносвітогляд фольклорного танцю в мистецькому просторі сучасності....	4
Костянтин ПОВОД. Програмний цикл «Взаємодії» Золтана Алмаші в контексті сучасних тенденцій авторизації жанру українського віолончельного концерту.....	9
Ірина ПРОДАН. Іміджева реклама у дизайні.....	17
Вадим РАКОЧІ. Вплив інструментальних партій на трансформацію концертності в «Священних симфоніях» опус 6 Генріха Шютца.....	22
Ганна САВЧЕНКО. Принципи оркестровки у вокально-інструментальних творах І. Стравінського пізнього періоду творчості (на прикладі <i>Canticum sacrum</i>).....	29
Володимир САЛІЙ. Вплив творчості А. Сеговії на гітарне виконавство ХХ століття.....	34
Наталія СИНКЕВИЧ. Особливості втілення поезії Івана Франка у хоровій творчості Миколи Ластовецького.....	42
Ірина СИТНИК. Формування художнього світогляду Тетяни Яблонської в майстерні викладача живопису Федора Кричевського.....	49
Юлія СКИБА. Фізичний театр DV8 у контексті розвитку сучасного танцю.....	57
Наталія СТИХУН. Літературна композиція як джерело формування творчої особистості майбутнього режисера у художньому процесі.....	63
Максим ТЕРЕХОВ. Побутування іконопису в XVII–XX століттях на території Слобідської України....	69
Наталія ТИМОШЕНКО. Портретний живопис Панаса Ярмоленка як рефлексія фольклору.....	76
Євгенія ФЕДЮН, Марія КОВАЛЬОВА. Натюрморти 1960–1970-х рр. із фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв.....	87

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Оксана САВЧЕНКО, Марія ШЛЕМКО, Наталія КОВЕРСУН. Художнє слово як засіб формування гармонійно розвиненої особистості.....	98
Hanna SADOVA. Comparative model conjunction verbalizers in folklore discourse.....	103
Naila SAMADOVA. Azerbaijani poet Nizami Ganjavi in sources of manuscript.....	108
Ольга СЕМЕРЯКО. Етимологічний та словотворчий аспекти концепту «червоний колір» у сучасній корейській мові.....	114
Надія СЕМКО, Наталія ГОРОДЕЦЬКА, Наталія ГАВРИШКІВ. Шляхи розширення лексичного запасу студентів у процесі перекладу англійських та німецьких фахових текстів.....	121
Галина СЕНИК. Інтерферентні явища з українським етимомом у Bukowiner Deutsch на прикладах із коротких нарисів Франца Порубскі.....	127
Світлана СОЛДАТОВА. Політична промова як особливий вид інституціонального дискурсу (на матеріалі промов А. Меркель).....	133
Наталія СТРАТУЛАТ, Ірина ГАЛДЕЦЬКА. Мовленнєво-професійна компетентність правника: сучасні стандарти та запити суспільства.....	140
Тетяна СУКАЛЕНКО. Медіадискурс у британських та американських наукових студіях.....	149
Оксана СУШКО, Тетяна ПОЛЯКОВА, Ганна КОВАЛЬОВА. Основні віхи втілення ідеї державотворення в семантиці фразеологізованих одиниць текстів службових документів і пол. ХХ ст. та початку ХХІ ст. (семантико-зіставний аналіз).....	154
Наталія ТАРАСОВА. Мотив подорожі у «Мандрах Гуллівера» Дж. Свіфта, «Гаргантюа та Пантагрюелі» Ф. Рабле і повісті «Різдвяна пісня у прозі» Ч. Діккенса.....	160
Наталія ТИМОЩУК. Неологізми на позначення явищ COVID-19: морфологічний аспект.....	168
Вікторія ТОВСТЕНКО. Мовний портрет сучасного економіста.....	173

Тетяна УРИСЬ. Художня література як джерело формування національної ідентичності у культурній парадигмі розвитку особистості.....	183
Іванна ФЕЦКО. Дистанція як невербальний засіб комунікації у контексті взаємодії культур: національний і психолінгвістичний виміри.....	191

ПЕДАГОГІКА

Олена ПОПАДИЧ. Шляхи реалізації професійно спрямованого змісту педагогічно-правової підготовки майбутніх учителів початкової школи.....	197
Євгенія ПОЧИНОК. Особливості використання віртуальних екскурсій в умовах дистанційного викладання курсу «Я досліджую світ».....	203
Марія ПРОКОПЧУК. Особливості формування лексичної компетентності у слухачів курсів мовної підготовки в умовах змішаного навчання.....	211
Ірина РАДЧЕНКО, Людмила МИХАЙЛОВА. Контекстна ділова гра як форма навчання іншомовного професійного спілкування.....	218
Марія РАДЧЕНКО. Самовдосконалення як критерій формування професіоналізму майбутнього педагога.....	225
Maryna RYZHENKO, Olena ANISENKO, Kostiantyn MISCHENKO. Development of leadership potential of students in the conditions of distance learning.....	233
Олександр РОМАНУХА, Вікторія ЗІНЧЕНКО. Формування професійно-комунікативних компетентностей працівників індустрії гостинності на прикладі готельно-ресторанної сфери.....	239
Юлія РУДЕНКО, Ірина НЕПОМНЯЩА, Анжела ПРОСЕНЮК. Психолого-педагогічні вимоги до професійної діяльності вихователів дошкільних освітніх установ.....	245
Ольга РЯБОШАПКА. Тайм-менеджмент як складник успішного сучасного педагога.....	250
Ірина САВКА, Олег СТЕЧКЕВИЧ, Тетяна РУЗЯК. Педагогічні умови культурологічної підготовки перекладачів творів зарубіжної літератури для учнів закладів професійно-технічної освіти.....	255
Світлана САФАРЯН. Розвиток мовної особистості учня на уроках зарубіжної літератури.....	261
Інна САХНЕВИЧ, Ольга ЯНИШИН. Шляхи підвищення ефективності взаємодії учасників електронного навчання у вищій школі в умовах пандемії COVID-19.....	268
Larysa SVYRYDOVA, Neonila KUTSENOK, Iryna STAVYTSKA, Oksana KORBUT. From the experience of development of English interactive electronic study guide for technical students.....	274
Тетяна СОБЧЕНКО. Формування професійної компетентності майбутніх учителів в умовах змішаного навчання.....	282
Вадим СУЛЦЬКИЙ. Психолого-педагогічна профілактика повторного кримінального правопорушення неповнолітніми.....	288
Svitlana TANANA, Olena SERHIYCHUK. Pedagogical conditions of readiness of future specialists of service sector to dialogue communication in professional activity.....	293
Оксана ТЕРНОВА, Наталія КОРОТКА. Роль іноземної мови у процесі формування майбутнього фахівця-юриста.....	300
Богдан ТИМКІВ. Формування професійної компетентності майбутніх вчителів образотворчого мистецтва у процесі вивчення фахових дисциплін.....	307
Мирослава ДОВГА. Ефективність моделі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з молодими сім'ями, що потребують соціально-правового захисту.....	313

УДК 81'373.43:004

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-5-25>**Наталія ТИМОЩУК,***orcid.org/0000-0001-5638-5825*

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземної філології та перекладу

Вінницького торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету

(Вінниця, Україна) *redish_fox15@ukr.net*

НЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЯВИЩ COVID-19: МОРФОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Безперервний розвиток є найважливішою умовою існування мови. Процес пізнання світу, поява нових понять і реалій, зміни в суспільному житті, науково-технічний прогрес відбуваються постійно, потребуючи необхідної кількості лексичних одиниць. Статтю присвячено дослідженню морфологічного способу творення неологізмів на позначення явищ COVID-19. Актуальність розвідки зумовлена тим, що нині спостерігаємо значний науковий інтерес до ґрунтовного вивчення морфологічних і неморфологічних способів творення неологізмів через швидке зростання їхньої кількості. Мета публікації – дослідити особливості морфологічних способів творення неологізмів, породжених COVID-19. У статті також йдеться про причини з'яви новотворів, серед яких домінують екстралінгвальні зміни. У складі морфологічних моделей словотвірної деривації виокремлено лексичні інновації, утворені способом афіксації, словоскладання, аббревіації та контамінації, що у сучасному англійському дискурсі позначають людей, види діяльності та реалії суспільного життя.

Таким чином, словниковий склад англійської мови постійно змінюється та поповнюється новотворами. Дослідження неологізмів на позначення явищ COVID-19 і їхнього місця серед лексичних одиниць обґрунтовує необхідність їх практичного використання та вивчення. У сучасній англійській мові накреслюється тенденція до збільшення словникового складу.

Морфологічне дослідження неологізмів на позначення явищ COVID-19 засвідчило, що новостворені лексеми – це самостійні частини мови, а саме: іменники та дієслова. Афіксація, словоскладання, аббревіація та контамінація – превалюючі морфологічні моделі творення неологізмів на позначення явищ COVID-19. Вони виявляють динамізм мови, коли нові слова додаються до словникового запасу різними способами. Більшість новотворів мають складну морфологічну структуру.

Ключові слова: *неологізми, способи творення, неологізми на позначення явищ COVID-19, афіксація, словоскладання, аббревіація, контамінація.*

Natalia TYMOSHCHUK,*orcid.org/0000-0001-5638-5825*

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation

Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

(Vinnytsia, Ukraine) *redish_fox15@ukr.net*

NEOLOGISMS DENOTING THE PHENOMENA OF COVID-19: MORPHOLOGICAL ASPECT

The emergence of neologisms has always been an interesting phenomenon as it demonstrates the dynamism of language. The emergence of new concepts and realities, changes in public life, scientific and technological progress are ongoing, they require lots of new words (neologisms). This article researches the morphological method of creating neologisms to denote the COVID-19 phenomena. The publication is relevant because nowadays because we can observe a significant scientific interest in morphological and non-morphological ways of creating neologisms due to the rapid growth of their number. The purpose of the publication is to investigate the features of morphological methods of creating neologisms generated by COVID-19. The article also discusses the causes of new words, they are dominated by extralingual changes. The morphological models of word-forming include affixation, compounding, abbreviation and contamination. This study intends to determine the neologisms during COVID-19 pandemic through a morphological analysis. This article argues that the neologisms that emerge during the COVID-19 pandemic reveal the morphological processes that formed the new words. It further claims that the morphemic structures of the neologisms follow the general structures of English vocabulary.

Thus, the vocabulary of the English language is constantly changing. The study of neologisms to denote the phenomena of COVID-19 and their place among the lexical units justifies the need for their practical application and research.

Morphological study of neologisms to denote the phenomena of COVID-19 showed that the newly created words are nouns and verbs. Affixation, compounding, abbreviation and contamination are the prevailing morphological models of neologisms to denote the phenomena of COVID-19. They show the dynamism of language when new words are added to the vocabulary in different ways. Most words have a complex morphological structure.

Key words: neologisms, methods of creation, neologisms to denote COVID-19 phenomena, affixation, compounding, abbreviation, blending.

Постановка проблеми. Безперервний розвиток є найважливішою умовою існування мови. Процес пізнання світу, поява нових понять і реалій, зміни в суспільному житті, науково-технічний прогрес відбуваються постійно, потребуючи необхідної кількості лексичних одиниць. Поява неологізмів демонструє динамізм мови. На слушну думку О. Бабелюк і Л. Дідух, «розвиток будь-якої мови зумовлений як лінгвальними, так і екстралінгвальними факторами» (Бабелюк, Дідух, 2020: 5). Це зумовлено тим, що «мова у своїй еволюції проявляє двояку залежність – від середовища, в якому вона існує, з одного боку, та від внутрішнього механізму та устрою, – з іншого» (Максімов, 2010: 126).

Нині світ переживає глобальну небезпеку для здоров'я людей, спричинену новою коронавірусною хворобою, номінованою COVID-19. Ця пандемія вразила мільйони людей, забрала тисячі життів, справила величезний вплив на систему охорони здоров'я різних країн, а також змінила усталені традиції освіти, бізнесу, управління, туризму, модифікувавши усі аспекти людського життя. COVID-19 не лише докорінно змінив стиль життя людства, але й спричинив появу понад 1 000 нових слів і висловів.

Серед способів збагачення сучасної лексики новотворами превалюючим є морфологічний спосіб творення слів. Активізацію цього способу словотворення наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. мовознавці пов'язують із так званим «лексико-словотвірним вибухом», викликаним значними соціальними зрушеннями на межі століть (Дуличенко, 1994: 267).

Для сучасної англійської мови характерні різноманітні способи утворення нових лексичних одиниць. Лінгвістичні розвідки доводять, що нова лексика переважно утворюється із власного матеріалу шляхом словотвірних операцій і переосмислення вже наявних одиниць. Афіксація, аббревіація, словоскладання та конверсія залишаються основними способами утворення морфологічних неологізмів.

Аналіз досліджень. Лінгвістичні аспекти появи неологізмів у системі мови, принципи їхнього творення, класифікації, функціонування неодноразово ставали об'єктом наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців. Практичні

та теоретичні проблемами неологізмів досліджували J. Algeo, G. Cannon, R. Baayen, A. Darmsteter, C. Cutler, W. Lee, J. Simpson, M. Cohen, B. Gardin, L. Guilbert, P. Gilbert, L. Deroy, В. І. Заботкіна, Н. Б. Іваницька, В. О. Нечипоренко, С. Д. Гладо, Т. І. Ткачук, Т. І. Ковалевська, Л. Я. Терещенко, С. Д. Чугу, Н. З. Котелова, Є. О. Левашов, В. М. Сергеев та ін.

М Asif, D. Zhiyong, A. Iram, M. Nisar здійснили лінгвістичний аналіз неологізмів, пов'язаних із коронавірусом (COVID-19). Емпіричним матеріалом слугували неологізми із січня по квітень 2020 р. (M Asif, et al, 2020). Однак морфологічний аспект неологізмів на позначення явищ COVID-19 не було проаналізовано авторами розвідки. Наукову публікацію Оксани Бабелюк і Любов Дідух присвячено дослідженню способів творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 в англійському епідеміологічному дискурсі (Бабелюк, Дідух, 2020).

Мовознавиця Л. Я. Терещенко проаналізувала нову лексику, яка поширилася або виникла у відповідь на розгортання епідемії вірусу COVID-19 у світі, виявивши механізми мовної гри, задіяні у її створенні. Дослідницею також піднімається питання щодо можливих підходів до перекладу такої лексики, а також пропонуються деякі варіанти перекладів новотворів (Терещенко, 2020).

Актуальність дослідження зумовлена тим, що нині спостерігаємо значний лінгвістичний інтерес до більш ґрунтовного вивчення морфологічних способів творення неологізмів, породжених COVID-19.

Мета статті. Цією публікацією ми маємо на меті дослідити особливості морфологічних способів творення неологізмів, породжених COVID-19.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світ перебуває у жахливій реальності, пов'язаній із пандемією нового небезпечного коронавірусу (COVID-19). Наукові терміни обмеженого фахового використання опинилися у центрі міжнародної суспільної свідомості, заповнивши сучасний медіа-простір. За короткий проміжок часу медична лексика стала загальноживаною. Водночас сучасна англійська мова збагачується значною кількістю неологізмів на позначення явищ COVID-19.

Принагідно зазначимо, що лінгвістична дискусія щодо поняття «неологізм» у мовознавстві досі залишається відкритою. На думку Ж. В. Колоїз: «У широкому розумінні неологізмом можна вважати все те нове, що характеризує зміни та розвиток мови. Залежно від мовного рівня неологізми доцільно було б диференціювати на лексичні, семантичні, фразеологічні, граматичні тощо» (Колоїз, 2002: 82), однак традиційно цей термін трактують як «слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на певному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні Н.) або були вжиті тільки у якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально авторські)» (Українська мова, 2004: 408).

Серед загальномовних лінгвісти виділяють лексичні та семантичні неологізми. Лексичний спосіб створення примітний тим, що він причетний до появи нових слів, які позначають абсолютно нові поняття, явища та події, що відбуваються у суспільстві. Семантичний неологізм – це вже наявна у мові лексема, котра розвиває нове значення. Семантичний спосіб створення був використаний у таких словах, як *social distance*, *physical distancing*, *to be on the lockdown*, *face mask*, які використовувалися в мові раніше, однак частотність їхнього використання значно зросла, як і семантичні значення. Наприклад, словосполучення *social distance* до пандемії вживалося лише в науковому середовищі для позначення різного положення соціальних груп. Нині словосполучка *social distance* в англійській мові також описує відстань між людьми, необхідну для профілактики коронавірусу. До лексичного способу утворення неологізмів можна віднести такі слова, як *covideoparty*, *covidiot*, *qarantini*, *locktail*, *doomscrolling* (табл. 1).

Табл. 1 містить 29 неологізмів, які виникли впродовж пандемії COVID-19 (матеріалом слугували англомовні Інтернет-публікації першої половини 2020 р.). Іменники становлять переважну більшість зафіксованих у досліджуваному корпусі лексем для номінування людей, станів і речей, раніше невідомих людству. Другою чисельною групою є дієслова, наприклад, *contact tracing*, *covexit*, *doomscrolling*, *self-quarantine* та *zoombombing*.

У складі морфологічних моделей словотвірної деривації виокремлено лексичні інновації, утворені способом афіксації, словоскладання, аббревіації та контамінації, що в сучасному англомовному

дискурсі позначають людей, види діяльності та реалії суспільного життя (табл. 2).

Словоскладання вважають одним із основних способів творення неологізмів шляхом складання двох або більше повнозначних одиниць, продуктивність якого пояснюється аналітичною будовою англійської мови, широким уживанням порядку слів як засобу вираження лексико-граматичних відношень і екстралінгвістичними факторами, що певним чином впливають на ті чи інші операції з мовним матеріалом (Лук'янова, Воробйова, 2007: 422). У процесі утворення складного слова лексичні значення двох компонентів зливаються й утворюють нову семантичну одиницю з новим значенням, яке домінує над індивідуальним значенням основ і характеризується додатковим семантичним компонентом, котрого немає в жодній з основ (Бортничук и др., 1988: 138). Наприклад, лексема *doomscrolling* об'єднує дві морфеми *doom* і *scroll*.

Аналізуючи неологізми на позначення явищ COVID-19, зазначимо, що їх переважна більшість утворена шляхом словоскладання. Наприклад, *coronapocalypse* (*coronavirus+apocalypse*), *coronaphobia* (*coronavirus+phobia*), *coronawashing* (*coronavirus+whitewashing*), *coronavoid* (*coronavirus+void*), *covidiot* (*Covid-19+idiot*); *quaranteam* (*quarantine+team*); *quarantech* (*quarantine+technologies*); *quarantips* (*quarantine+tips*); *quarantimes* (*quarantine+times*).

Висновки. Таким чином, словниковий склад англійської мови постійно змінюється та поповнюється новотворами. Дослідження неологізмів на позначення явищ COVID-19 і їхнього місця серед лексичних одиниць обґрунтовує необхідність їх практичного використання та вивчення. У сучасній англійській мові накреслюється тенденція до збільшення словникового складу.

Морфологічне дослідження неологізмів на позначення явищ COVID-19 засвідчило, що новостворені лексеми – це самостійні частини мови, а саме іменники та дієслова. Афіксація, словоскладання, аббревіація та контамінація – переважуючі морфологічні моделі творення неологізмів на позначення явищ COVID-19. Вони виявляють динамізм мови, коли нові слова додаються до словникового запасу різними способами. Більшість новотворів мають складну морфологічну структуру.

Проведена робота допомогла розглянути морфологічний аспект неологізмів на позначення явищ COVID-19, але залишилося ще багато актуальних питань, які вимагають подальшого вивчення.

Таблиця 1

Неологізми на позначення явищ COVID-19

№ з/п	Слово	Частина мови	Значення
1	blursday	іменник	The unspecified day because of lockdown's disorientating effect on time
2	coronageddon	іменник	The near-certain, end-of-times condition created either by the actual COVID-19 virus or the massive social, financial and political devastation generated on the back of global hysteria
3	coronapocalypse	іменник	The end of the world via corona virus
4	coronnials	іменник	The generation born during or after the pandemic
5	coronaphobia	іменник	The fear of contracting COVID-19
6	coronavoid	іменник	The streets empty due to coronavirus.
7	coronawashing	іменник	The corporations or individuals taking advantage of the pandemic to promote their altruism, philanthropy and achievements.
8	coroncellations	іменник	The cancellation of sporting events, theatrical performances, restaurant outings, weddings, etc. because of COVID-19.
9	coronortunity	іменник	The opportunity created by the pandemic to do what you usually don't have time for.
10	covid-19	іменник	A new name for a new disease, coined as an abbreviated form of coronavirus disease 2019
11	covideo party	іменник	Online parties via video conferencing platforms
12	covidiot	іменник	Someone who ignores the warnings regarding public health or safety.
13	locktail	іменник	An alcoholic drink one sips at home during the quarantine period.
14	ncov	іменник	An abbreviation for novel coronavirus.
15	new normal	іменник	A new way of living and going about people's lives, work and interactions with others
16	PUI	іменник	An abbreviation for person under investigation; it refers to someone who manifests the symptoms of corona virus and is still under observation for being a probable COVID case.
17	quaranteam	іменник	The people you live with during a coronavirus quarantine.
18	quaranteens	іменник	Kids born between 2001 and 2007, who were technically teenagers during the Covid-19 quarantine period in 2020.
19	quarantini	іменник	An alcoholic drink one sips at home during the quarantine period.
20	quarantech	іменник	The apps and gadgets that help while away time indoors.
21	quarantrolls	іменник	The individuals sending malicious online messages in conditions of and/or referring to quarantine.
22	rona	іменник	The shortened form of corona.
23	social distancing	іменник	The state of being physically distant from other people to avoid contracting or spreading the corona virus.
24	super-spreader	іменник	An individual who is highly contagious
25	contact tracing	дієслово	The practice of identifying and monitoring individuals who may have had contact with an infectious person as a means of controlling the spread of a communicable disease
26	covexit	дієслово	The act of going out or making an exit during lockdown
27	doomscrolling	дієслово	Obsessively searching and reading depressing pandemic-related news
28	self-quarantine	дієслово	To refrain from any contact with other individuals for a period of time (such as two weeks) during the outbreak of a contagious disease usually by remaining in one's home and limiting contact with family members
29	zoombombing	дієслово	The unwanted disruption caused by an individual while people are conversing on Zoom, a video conferencing platform

Таблиця 2

Морфологічні моделі творення неологізмів на позначення явищ COVID-19

№ з/п	Морфологічні моделі творення	Приклад
1	Афіксація	coronnials, doomscrolling, self-quarantine, social distancing, super-spreader
2	Словоскладання	blursday, doomscrolling, contact tracing, covideo party, new normal, social distancing, zoombomb,
3	Абревіація	COVID-19, nCov
4	Контамінація	coronageddon, coronapocalyose, covexit, covideo, covidiot, quaranteens, quaranteams

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Asif, Muhammad and Zhiyong, Deng and Iram, Anila and Nisar, Maria, Linguistic Analysis of Neologism Related to Coronavirus (COVID-19). URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3608585>.
2. Бабелюк О. А., Дідух Л. І. Способи творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 в англomовному епідеміологічному дискурсі. *Львівський філологічний часопис*. 2020. № 7. С. 5–12.
3. Бортничук Е. Н., Василенко И. В., Пастушенко Л. П. Словообразование в современном английском языке. Київ : Вища школа, 1988. 263 с.
4. Дуличенко А. Д. Русский язык конца XX столетия. München : Otto Sagner, 1994. 347 с.
5. Колоїз Ж. В. До питання про диференціацію основних понять неології. *Вісник Запорізького університету: Філологічні науки*. 2002. № 3. С. 78–83.
6. Лук'янова Г. Л., Воробйова С. С. Роль словоскладання у системі словотвору сучасної англійської мови. *Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія*. 2007. Т. 2 Проблеми сучасної лінгвістики. С. 419–424.
7. Максимов С. Є. Англійська як «міжнародна допоміжна мова» епохи глобалізації на Європейському просторі. *Наукові записки*. Вип. 89 (2). *Серія: Філологічні науки (мовознавство)* : у 5 ч. 2010. С. 126–130.
8. Терещенко Л. Я. Лінгвістична відповідь на COVID-19: мовна гра і труднощі перекладу. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України* : збірник наукових праць VIII Міжнародної науково-практичної конференції. м. Вінниця, 03 червня 2020 р. Вінниця, 2020. Ч. 4. 288 с. С. 254–261.
9. Українська мова : Енциклопедія. Київ, 2004. 824 с.

REFERENCES

1. Asif, Muhammad and Zhiyong, Deng and Iram, Anila and Nisar, Maria, Linguistic Analysis of Neologism Related to Coronavirus (COVID-19). Available <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3608585>
2. Babeliuk O. A., Didukh L. I. Sposoby tvorennia neolohizmiv na poznachennia yavysch COVID-19 v anhlomovnomu epidemiolohichnomu dyskursi [Ways of COVID-19 Neologisms Word-Formation in English Epidemiological Discourse]. *Lviv Philological Journal*. 2020. № 7. pp. 5–12 [in Ukrainian].
3. Bortnichuk E. N., Vasilenko I. V., Pastushenko L. P. Slovoobrazovanie v sovremennom angliyskom yazyike [Word formation in modern English]. Kyiv: Vyshcha shkola, 1988. 263 p. [in Russian].
4. Dulichenko A. D. Russkiy yazyik kontsa XX stoletiya [Russian language of the late 20th century]. München: Otto Sagner, 1994. 347 p. [in Russian].
5. Koloiz Zh. V. Do pytannia pro dyferentsiatsiiu osnovnykh poniat neolohii [On the question of differentiation of basic concepts of neology]. *Bulletin of Zaporizhia University: Philological Sciences*. 2002. No. 3. pp. 78–83 [in Ukrainian].
6. Lukianova H. L., Vorobiova S. S. Rol slovoskladannia u systemi slovotvoru suchasnoi anhliiskoi movy [The role of word formation in the word formation system of modern English]. *Humanitarian Bulletin: a collection of scientific papers*. Series: Foreign Philology. 2007. Vol. 2. Problems of modern linguistics. pp. 419–424 [in Ukrainian].
7. Maksimov S. Ye. Anhliiska yak “mizhnarodna dopomizhna mova” epokhy hlobalizatsii na Yevropeiskomu prostori [English as an international auxiliary language of the era of globalization in the European space]. *Proceedings*. Issue 89 (2). Series: Philological Sciences (Linguistics). 2010. pp. 126–130 [in Ukrainian].
8. Tereshchenko L. Ya. Linhvistychna vidpovid na COVID-19: movna hra i trudnoshchi perekladu [Linguistic Answer to COVID-19: Language Game and Translation Difficulties]. *Socio-political, economic and humanitarian dimensions of European integration of Ukraine: a collection of scientific papers of the VIII International Scientific and Practical Conference*, Vinnytsia, June 3, 2020. Vinnytsia, 2020. Part 4. 288 p. pp. 254–261. [in Ukrainian].
9. Ukrainska mova: Entsyklopediia [Ukrainian language: Encyclopedia]. Kyiv, 2004. 824 p. [in Ukrainian].